ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ

Γιώργος Πουκαμισάς[1]

Ο ΣΤΡΑΒΩΝ δεν είναι δεξαμενή σκέψης που μοιράζεται κρίσεις και απόψεις αφ' υψηλού. Είναι ένωση Ελλήνων Πολιτών που μελετούμε την γεωγραφία χάριν προαγωγής της ασφάλειας και της ευημερίας των Ελλήνων. Με εργαλείο την καλύτερη γνώση και κατανόηση του γεωπολιτικού, γεωοικονομικού, γεωπολιτισμικού περιβάλλοντος.

Ώστε ο ΣΤΡΑΒΩΝ δεν μένει αδιάφορος, συνεπώς δεν μένει σιωπηλός.

Το μείζον πρόβλημα της εξωτερικής πολιτικής της Ελλάδος σήμερα, είναι εσωτερικό. Δεν μπορούμε να ασκήσουμε επιτυχή για τα άμεσα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα συμφέροντα της χώρας πολιτική, εφόσον δεν υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες στο εσωτερικό της χώρας. Δεν χρειαζόμαστε ικανούς διπλωμάτες απλώς για να ψιμυθιώνουν την αδυναμία μας, ασκούμενοι σε διαρκή κομψή, ευέλικτη προσαρμογή, διάβαζε υποχώρηση. Το Υπουργείο των Εξωτερικών, δια της Μονάδας Ανάλυσης και Σχεδιασμού είναι καταστατικώς υποχρεωμένο να σκέπτεται πέρα από την γραμμή του ορίζοντα, πέρα από τον προσεχή και τους επομένους εκλογικούς κύκλους.

Η εξωτερική πολιτική ξεκινάει εντός των τειχών. Ο Έλληνας αξιώνει εθνική και οικονομική ασφάλεια, σταθερότητα, δίκαιο και διαρκές φορολογικό σύστημα, ευημερία. Ζητεί από τους ταγούς του παράδειγμα και συναντίληψη. Τα ζητούμενα αυτά δεν υπάρχουν σήμερα, ούτε έχει γίνει κάποια πρόοδος επί τα βελτίω κατά την τελευταία 4ετία. Αλλά το σοβαρότερο ζήτημα είναι η ραγδαία δημογραφική κάμψη που εφόσον δεν αναστραφεί οδηγεί μαθηματικά το έθνος των Ελλήνων σε μαρασμό και θάνατο. Αυτό είναι το βαθύτερο, το υπαρξιακό πρόβλημα του κράτους. Πρόβλημα, το οποίο οι δημοκρατικοί εκπρόσωποι αρνούνταν να κοιτάξουν κατά πρόσωπο και το παρέπεμπαν προς λύση στους επόμενους. Κι ας είχαν στο τραπέζι τους την περίφημη έκθεση της Επιτροπής Δρεττάκη, ήδη από το έτος 1993.

Τις συνέπειες της αμεριμνησίας ετών, ενώ ήσαν ήδη έκδηλες οι αρνητικές κοινωνικές τάσεις, πληρώνουν σήμερα οι Ένοπλες Δυνάμεις, η ύπαιθρος χώρα, οι φοροεισπρακτικοί μηχανισμοί, το ασφαλιστικό σύστημα. Όλο και λιγότεροι καλούνται να φέρουν σε πέρας το έργο και την αποστολή πολλών. Η δημογραφική καχεξία, μαζί με άλλους κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες δεν έχει αφήσει ανέπαφο το Υπουργείο των Εξωτερικών.

Ώστε η εξωτερική πολιτική της χώρας, ακόμη και αν στο πηδάλιο βρισκόταν μία απολύτως επαρκής και πατριωτικώς εμφορούμενη ομάδα, δυσκολεύεται στο συγκεκριμένο κοινωνικό περιβάλλον να επιτελέσει πλήρως την αποστολή της.

---

[1] Πρέσβυς ε.τ., Δρ Πανεπιστημίου Αιγαίου, Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Γεωγραφικών Μελετών Ο ΣΤΡΑΒΩΝ.

Αλλά ας χαρτογραφήσουμε δειγματοληπτικά κινήσεις που έγιναν, ενώ δεν έπρεπε, και άλλες, εις πείσμα της θεωρίας περί κινητικότητας του ΥΠΕΞ, που δεν έγιναν τα τελευταία χρόνια:

Πρώτο και κύριο: - η συνομολόγηση της διακήρυξης των Αθηνών, τον Δεκέμβριο 2023, η οποία έδεσε τα χέρια της Ελλάδος, έλυσε εκείνα της Τουρκίας και έδωσε επιχείρημα σε συμμάχους και εταίρους για ανεμπόδιστη προώθηση των δοσοληψιών με την γείτονα.

- Η μη επέκταση των χωρικών υδάτων στο σύνολο του Ιονίου πελάγους (:μέχρι και το ακρωτήριο Μαλέας) και περιμετρικά γύρω από την Κρήτη και στη Γαύδο. Δεν λησμονείται η σχετική δέσμευση του ΠΘ, έστω για τις νότιες και δυτικές ακτές της Κρήτης από τις αρχές του έτους 2021.

- Η Αθήνα να πάψει να χρησιμοποιεί ως φύλλο συκής τις δηλώσεις της κυπριακής πολιτικής ηγεσίας για να δικαιολογήσει την δική της αναβλητικότητα σε σχέση με την συνέχιση και ολοκλήρωση της έρευνας και την επακόλουθη πόντιση του καλωδίου του Great Sea Interconnector (GSI). Διακυβεύεται το αυτεξούσιό μας ως ανεξαρτήτου κράτους και η φερεγγυότητά μας έναντι φίλων, αδιάφορων, και αντιπάλων. Η χώρα κινδυνεύει να γίνει αντικείμενο από υποκείμενο της διεθνούς σκηνής.

- Ελλάς-Κυπριακή Δημοκρατία: η χημεία μεταξύ ελλαδικής και κυπριακής ηγεσίας δεν είναι η επιθυμητή, μάλιστα η σχέση Αθηνών και Λευκωσίας είναι χλιαρή όπως δεν ήταν ποτέ πλήν χούντας στο παρελθόν. Ώστε η επίκληση της κυπριακής εκκρεμότητας για δικαιολόγηση του ξεχωριστού ζήλου μας στο Ουκρανικό και του αντί ρωσισμού μας μοιάζει προσχηματική.

- Λιβύη: η διακοπή επικοινωνίας με τον ισχυρό άνδρα της Ανατολικής Λιβύης (πλέον και Φεζζάν, στα ν.δ. της χώρας) Χαλίφα Χάφταρ και το σύστημά του, τη διετία Ιουνίου 2023-Ιουνίου 2025, οδήγησε στη σημερινή κατάσταση. Υποχρεώνεται πλέον το περί άλλα τυρβάζον ΥΠΕΞ να σπεύδουμε εναγωνίως για την μη επικύρωση του παράνομου και άνευ νομικού κύρους τουρκο-λιβυκού μνημονίου περί θαλασσίων ζωνών (27.11.2019) από την εδρεύουσα στη Βεγγάζη, Βουλή των Αντιπροσώπων.

Η συνάντηση της μεικτής ελληνο-λιβυκής επιτροπής για την οριοθέτηση των μεταξύ μας θαλασσίων ζωνών πρέπει να γίνει αμελλητί. Η Ελλάδα, οφείλει να προχωρήσει τις συμφωνίες έρευνας και εξόρυξης των υποθαλασσίων υδρογονανθράκων στις ζώνες που της ανήκουν νότια και δυτικά της Κρήτης, χωρίς να εγκλωβίζεται στους ρυθμούς της λιβυκής γραφειοκρατίας.

- Αλβανία: μεγάλο ζήτημα είναι η εκ μέρους μας απουσία σταθερής γραμμής απέναντι στην κυβέρνηση των Τιράνων, η οποία επί των ημερών του Έντι Ράμα κωλυσιεργεί παρά την ανειλημμένη δέσμευση να συνεργασθεί για την υποβολή συνυποσχετικού στο ΔΔ Χάγης, για τις θαλάσσιες ζώνες μεταξύ Διαποντίων νήσων και Ακροκεραυνίων ορέων. Η Αθήνα είναι υποχρεωμένη σε κάθε φάση της ενταξιακής διαδικασίας των

Τιράνων στην Ε.Ε. να κρατεί λογαριασμό πράξεων και παραλείψεων του β.δυτικού γείτονά μας και να ενημερώνει ανελλιπώς τα κοινοτικά όργανα. Η ραστώνη και η γενναιοδωρία δεν εκτιμώνται ούτε από τους Αλβανούς ούτε από τους φίλους τους μέσα στην Ένωση.

- Ινδία /Indian Middle East Europe Economic Corridor. Η Αθήνα οφείλει συντόνως και όχι κατ' επίφασιν ή αποσπασματικά να εμπλουτίσει και στερεώσει την σχέση με το Νέο Δελχί. Η πρόοδος στην συνεργασία με την Ινδία είναι ζήτημα αυτοτελές. Θα ήταν μεγάλο σφάλμα να συνδέεται κατ' ανάγκην με το φιλόδοξο σχέδιο IMEC και να εξαρτάται από αυτό. Η διμερής σχέση με την Ινδία, έχει μεγάλη σημασία από άποψη οικονομική, ήτοι εμπορική, μεταναστευτική και ναυτιλιακή πρωτίστως, πολιτισμική, τεχνολογική, αμυντικής συνεργασίας, εν τέλει και πάνω απ' όλα πολιτική. Το στραβοπάτημα της πολιτικής των ΗΠΑ ως προς την κυβέρνηση Μόντι πρέπει να θεωρείται εποχιακού χαρακτήρα.

- Ανακύπτει πάντοτε το ζήτημα στάθμισης και ισορροπιών της πολιτικής των Αθηνών. Μεταξύ ΗΠΑ υπό τον Πρόεδρο Trump αφενός και εταίρων στην Ευρωπαϊκή Ένωση αφετέρου, αναφορικά με την αναζήτηση εξόδου από το τέλμα του πολέμου στην Ουκρανία (όπου τα κλειδιά κρατεί πρώτα η Ρωσία). Το άλλο μέτωπο είναι η Γάζα και η πολιτική του Ισραήλ. Η Αθήνα, ως μεσογειακός παίκτης και χ-μ της ΕΕ, δεν είναι δυνατόν να παρακολουθεί σιωπηλή τις ακρότητες της κυβέρνησης Νετανυάχου, εντός και εκτός της ιστορικής Παλαιστίνης, πέραν λόγων ηθικής και συνέπειας προς τις επιταγές του Διεθνούς Δικαίου: η Αίγυπτος παραμένει στρατηγικός εταίρος μας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, διατηρούμε δε προωθημένες σχέσεις με την Σαουδική Αραβία και τα ΗΑΕ.

12 Σεπτεμβρίου 2025, Αττική